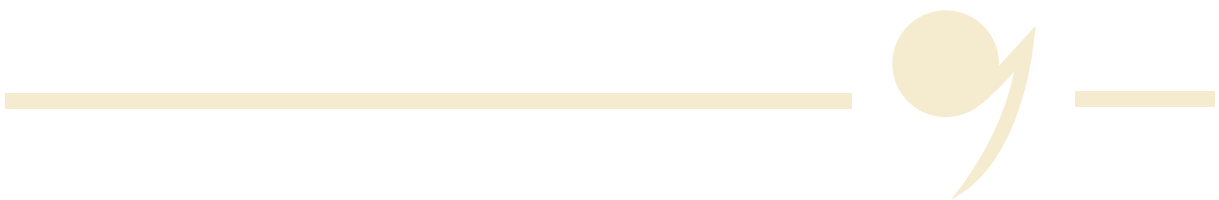

IGOR STRAVINSKIJ

Les noces (Bröllopet)

Stravinskij skrev själv librettot med utgångspunkt i ryska bröllopssånger främst hämtade ur en samling sånger sammanställda av P V Kirejevskij (1911).

IGOR STRAVINSKIJ

Les noces - Bröllopet

*Svensk översättning från en engelsk förlaga
av Gunilla Petersén*

SCEN 1 – HOS BRUDEN

Bruden

Fläta, du min fläta, o du min gyllene
hårfläta, du min lilla fläta.
Min mor har varje kväll borstat mitt hår och flätat dig.

Brudtärnorna

Mor borstade mitt hår.

Bruden

Min mor satte ihop dig med en silverring.

Brudtärnorna

Mor borstade mitt hår.

Bruden

Stackars, stackars mig!

Brudtärnorna

Jag kammar hennes lockar, hennes vackra, blonda
lockar,
Nastasjas gyllene hår, Timofjevnas blonda hår.
Jag kammar och flätar det, jag tvinnar ihop det med ett
rött band.
Jag skall tvinna hennes gyllene hår.
Jag kammar hennes ljusa lockar, hennes glänsande,
gyllene lockar,
Jag kammar och tvinnar Timofjevnas ljusa lockar,
jag samlar ihop hennes lockar,
jag kammar och flätar dem. Jag pryder dem med en fin
kam.

Bruden

Grym och hjärtlös kom äktenskapsmäklerskan.
Utan förbarmande, hjärtlös och grym slet hon tag i mitt
hår,
drog i mitt gyllene hår.
Hon drog ut det så att hon skulle kunna fläta det i två
flätor, två!
Stackars, stackars mig!

Brudtärnorna

Jag kammar hennes lockar, Nastasjas
gyllene hår, Timofjevnas blonda hår.
Jag kammar och flätar det, jag kammar och binder upp
hennes hår
med ett rött band och flätar det med ett blått.

Bruden

Mina gyllene lockar, o mitt blonda hår!

Brudtärnor och Kör

Gråt inte, kära flicka, gråt inte, låt inte sorgen plåga dig,
gråt inte, hjärtat mitt, min Timofjevna!
Tänk på din far, på din mors omsorger och på
näktergalen i lunden.
Din svärfar och svärmor kommer att hälsa dig
välkommen
och älska dig ömt som om du vore deras eget barn.
Förnämme Fetis Pamfiljevitj, i din trädgård sjunger en
näktergal.
Hela dagen kuttrar och viskar han i palatsträdgården.
I skymningen hör du honom sjunga sin kärlekssång,
Det är för dig han sjunger, Nastasja, endast för dig,
så att du skall vara glad och lycklig.
Han kommer inte att störa dig när du sover,
men när det är dags för mässan, väcker han dig.
Så kom, kom låt oss sprida glädjen från den ena byn till
den andra.
Kom, kom, den kära Nastasja kommer att bli lycklig,
Hon måste vara glad, ja fylld av glädje.
Kom! Hon borde alltid vara på gott humör.
Under stenarna flyter en bäck.
Under stenarna flyter en liten bäck
och frambringar stark och lycklig musik.
Stark och glad låter den som ljudande trummor,
som ljudande trummor i glad och stark musik.
Så Nastasja Timofjevna, så överlämnar vi dig till
äktenskapet.

Bruden

Fläta, fläta mina små lockar,
Fläta mitt hår och bind det med rött band,
Bind det hårt i flätor.

Brudtärnorna

Jungfru Maria, kom till oss och hjälp oss fläta hennes hår, hjälp oss med bröllopsbestyren, när vi gifter bort den sköna Nastasja. Hjälp oss lossa flätorna när vi gifter bort henne.

Brudens mor

Jag tvinnar hennes blonda lockar,
Jag flätar hennes ljusa hår.
Än en gång kammar jag det och binder det med band,
min Timofjevna, ett band som jag
tvinnar in i håret,
Jag kammar det och binder det med ett band.
Ett lysande rött band.

Bruden

Ett blått band och ett rött.
Lysande rött som mina läppar
och blått som mina ögon.

SCEN 2 – HOS BRUDGUMMEN

Brudgummens vänner

Jungfru Maria, kom till oss och hjälp oss med bröllopsbestyren.
Kom Maria, hör vår bön, hjälp oss när vi kammar Fetis blonda lockar, när vi kammar och borstar Pamfiljevitjs lockar.
Kom, Jungfru Maria.
Med vad ska vi borsta och kamma och olja in Fetis blonda lockar?
Kom och hjälp oss, Jungfru Maria!
Kom och hjälp oss reda ut hans ljusa lockar!
Låt oss snabbt bege oss till staden och köpa ren olivolja till hans blonda lockar.
Kom till oss Jungfru Maria, kom och hjälp oss med bröllopsbestyren när vi reder ut hans ljusa lockar.

Brudgummens mor

Igår kväll satt Fetis hela tiden här hemma.

Brudgummens far

Igår kväll satt Pamfiljevitj och borstade sina blonda lockar.

Båda föräldrarna

Vem skall nu få äga dessa lockar?
Nu skall den sköna flickan med rosenmunnen äga dem.
Skall de tillhöra henne nu, den högväxta?

Höra till Nastasja, till Timofjevna.

Nu skall Nastasja smörja in dem med olja. Kan du göra det?

Ja, Timofjevna, du skall smörja dem med olja, smörja in Pamfiljevitjs ostyriga lockar, de blonda, böljande lockarna.

O, ni Fetis ljusa, böljande lockar, ni Pamfiljevitjs blonda lockar.

Din mor skötte dem ofta och hon sade när hon tog hand om dem:

”Min lille son, låt dig förbli vithyad och rosenkindad, lille son, mitt lilla barn, min son. Och en annan kommer att locka dig, och en annan kommer att älska dig.”

Ni glänsande och böljande lockar, vems är ni?

O, Pamfiljevitjs älskade, böljande lockar, Fetis lockar som är krusade och väl inoljade.

Kör

Var hälsad fader, var hälsad moder!
De har fostrat sitt barn väl.
Lydigt och klokt. Ett begåvat, försiktigt och lydigt barn.

Brudgummen

Låt mina ljusa lockar ligga rätt
invid mitt vita ansikte.

Brudgummens föräldrar

Och nu Nastasja måste du vänja dig vid min unge mans vanor och levnadssätt.
Å, i staden Moskva är det vanligt med unga dandyfasoner.

Kör

Jungfru Maria, kom och hjälp oss med våra bröllopsbestyr. Hjälp oss att borsta de blonda lockarna och att få dem att ligga slätt! Hjälp oss att få Fetis blonda lockar att ligga slätt! Jungfru Maria, kom och hjälp oss.
Vi ber dig att komma själv.
Kom till bröllopet och tillsammans med dig alla de heliga apostlarna.
Kom till bröllopet och tillsammans med dig alla änglarna!
Kom till bröllopet!
Låt nu Gud välsigna oss liksom Hans son.
Kom till bröllopet!

Brudgummen

Ge mig er välsignelse, far och mor,
ert barn som stolt skall gå mot den starka
stenmuren
för att bryta ner den.

Kör

Skåda Fetis, se honom där.

Brudgummen

För att vinna sin brud, sin dam.

Kör

Ljusen är tända.

Brudgummen

Vi går nu till kyrkan och vi kysser
silverkrucifixet

Kör

För att be om vår Jungfrus välsignelse.

En av vännerna

Alla ni som kommer för att se bruden gå
förbi, stannade för att se henne ledas bort.
Ge henne er välsignelse och välsigna
prinsen på hans väg.
Brudgummen som har givit sig iväg för att
möta sin brud, för att gifta sig med henne
som han fått löfte till.
Den gyllene brudkronan väntar.

Kör

Se, där faller en vit fjäder,
och blomman bleknar.
Så faller Fetis ödmjukt ner på knä framför
sin mor och far
Och ber om deras välsignelse inför sonens
giftermål.
Måtte helgonen följa honom och vaka över
honom.
Herre, välsigna oss alla, från de äldsta till
de yngsta.
Låt Sankt Damien också välsigna oss.
Välsigna oss Herre, välsigna bruden och
brudgummen,
Välsigna den äldste och den yngste. Å!
Välsigna oss Herre och vårt bröllop,
Välsigna oss Herre, sänd din välsignelse
över oss alla,

Välsigna oss, välsigna fadern, modern,
system och brodern.

Välsigna oss, o välsigna system och brodern,
Välsigna oss, vi ber Dig, välsigna alla trogna,
Alla som fruktar och älskar Honom.

Gud skydda oss och hjälp oss, Gud vare med oss nu,
Var med oss Sankt Lukas, välsigna oss Sankt Lukas.

Välsigna våra bröllopsritualer,

Välsigna paret som du har valt ut,

Välsigna paret Sankt Lukas, välsigna dem som du valt ut.

Låt din välsignelse vara för evigt för dem och deras barn.

SCEN 3 – BRUDENS AVFÄRD**Kör**

Ljust lyser månen däruppe
bredvid den glödande solen,
Liksom prinsessan levde lycklig i palatset
med sin åldrande far och mor,
lycklig med sin far och kära mor.

Bruden

Ge mig din välsignelse, fader,
för nu reser jag till ett främmande land.

Fadern och modern

Se hur starkt vaxljusen brinner framför ikonen.

Jag har stått länge framför den.

Även prinsessan stod där en stund innan hon snabbt gav
sig iväg.

Så gav de sin välsignelse till sin vackra dotter,

Och hon stod gråtande framför sin far.

Och jag skall bege mig till varje del av världen.

Bärande på ikonen och även på bröd och salt.

Alla

Ni Sankt Cosmo, kom med oss, Cosmo och Damien,
O, kom med oss, helige Sankt Cosmo, lova att bröllopet
kommer att

bli framgångsrikt och kunna vara från ungdom till
ålderdom!

Kom med till rummet där de två små duvorna sitter,

Två små duvor i ett litet rum,

De heliga Cosmo och Damien

vandrade genom hallen och

återvände till våra barn, ja till dem.

Från ungdom till ålderdom.

I det lilla rummet, det lyckliga rummet, det lilla rummet,
sitter två små duvor.

Och man sjunger, dansar och dricker också.
Tamburiner ljuder och smäller. Man spelar på cymbaler.
Giv de båda ett långt och lyckligt förbund.
Låt det vara från deras ungdom till ålderdom.
De heliga Cosmo och Damien vandrade genom hallen.
De vandrade där och återvände.
Jungfru Maria, giv din välsignelse,
Jungfru Maria, vår Frälsares moder, välsigna
detta förbund. Apostlarna och alla änglar!
Ni apostlar och alla änglar kom ner till bröllopet!
Liksom humlerankorna slingrar sig kring varandra
håller våra båda nygifta
fast vid varandra som om de vore ett.

Mödrarna

Min allra käraste, mitt lilla barn,
lämna mig inte, mitt allra kärasta barn,
lämna mig inte, kom till mig igen,
Du mitt eget barn, du mitt kära barn.
Lämna mig inte ensam, kom tillbaka!
Mitt lilla barn! Du har glömt dina gyllene
nycklar som hänger där på spiken.
Du mitt allrakäraste barn.

SCEN 4 – BRÖLLOPSFESTEN

Kör

Två bär satt på grenen, de föll till marken,
ett bär lutar sig mot ett annat bär.
Ai, louli, louli, louli! Louchenki, ai louli.
Ett rött, ett väldigt rött, ai louli,
och en jordgubbe mognade.
Ai, louchenki, louli, ai louli.
Det ena bäret talade så sött till det andra.
Nära växte bäret till det andra, mycket nära.
Och det ena bäret är den ädle brudgummen Fetis,
Det andra, Nastasja, är det vita.

Vem är det som är så glad?
Det är Fedor Tikhnavitj.
Jag hittade en ring, en gyllene ring med ädla stenar.
Vem är det som gråter?
Palagij Spanovitj.
Jag har förlorat den gyllene ringen med ädla stenar.
Stackars, stackars mig, stackars Palagij. Han är aldrig
mera glad.

En grå liten gås kommer flygande.
Ett rött bär böjer sig mot ett annat rött bär.
Ett rött bär talade till ett annat rött bär.
Du, du, du, du, du, du, du, du,
kommer en gås
Du, du, du, du, du, du, du, du,
kommer en gås.....

En grå liten gås kommer flygande.
Nu slår dess vingor, och dess små fötter
skrapar, ai lullie,
så att dammet ryker på alla fina gäster.

Brudens far

Skåda din hustru, som Gud givit dig.

Männen

Din hustru måste sy och spinna.

Flickorna

Och vad berättade vi för dig, kära
Nastasja?

Männen

Hon måste hålla linnet vitt och också sy
det, Och sy och spinna linet.

Flickorna

Och vad berättade vi för dig, kära
Nastasja?

Brudens mor

Till dig anförtror jag henne, min
svärson, jag anförtror henne,
min kära dotter.

Vänner, brudgummens mor, äktenskapsmäklaren

Låt henne sy linnet,
du skall ge henne mat och kläder.
ge henne mat och kläder också.
ge henne att äta och dricka och klä henne
och skicka ut henne på arbete.
du skall ge henne mat och kläder
och be henne arbeta.

Fadern

Hugga ved!

Kör

Be henne igen.
Älska henne och skaka henne
som ett päronträd. (*ryskt ordspråk*)
Skaka henne och älska henne.
Våra fina gäster har kommit, fyll
de blomstrande bägarna. Gå runt borden
och fyll bägarna. Gå runt bland
gästerna och utbringa Jungfru Marias skål.
Skaka henne som ett päronträd.
Drick du, lilla mor, ät du Maritovna.
Jag varken äter eller dricker,
jag lyssnar.
Om vår Simon vore här!
Lyssna till de fina gästerna när de äter och dricker sitt
vin.
Å du glada, pratsamma gås som för sånt oväsen,
Var har du varit? Vad såg du där?
En kines? Var har du varit och vad såg du där?
Jag har varit långt borta vid havet och den blåa sjön.
Louli, louli. Långt borta vid havet.
En flicka med svanhals badade
och tvättade sin söndagsklänning. Louli.
Såg du en liten vit svan där?
Och hur skulle jag ha undgått att se havet
Och den lilla svanen? Aj, under vingen
Gömmer svanen sin partner.
Två svanar, två vita svanar simmade i havet.
Aj, och Fetis håller Nastasja rätt
och försiktigt. Oi, louli, oi, louli.
Två svanar simmade där.
Aj, och Fetis håller ömt sin brud nära intill sig.

En av gästerna till bruden

Och du, och du, Nastasja, vad har du gjort?

Bruden

Jag har gjort ett gyllene bälte, det har pärlflåtor
som hänger ner till marken.

Äktenskapsmäklaren

O du glada gamla rumlare,
du Nastasjas far.
Han har sålt sitt barn för vin, för flödande bägare.

En av gästerna – skrikande

Nu, alla ni som har kommit till festen,
led in bruden, brudgummen väntar ensam
och håller en bägare med gammalt fint vin,
en ovanlig bägare.

Samme gäst

Ni vackra jungfrur, och ni som bakar bröd, och ni som
diskar tallrikar,
ni odugliga pratmakare, alla ni lata hustrur, ni
dumbommar, ni som lever
rövare, och alla ni oförskämda bland bröllopgästerna,
höj era röster!

*En av vännerna väljer ut en man och hustru bland
gästerna och skickar dem
att värma brudsängen.*

Kör

Hör brudgummen säga: ”Jag vill sova nu” och bruden
svara: ”ta mig med dig”.
Hör brudgummen säga: ”Är sängen smal?” Och bruden
svara: ”Inte för smal”.
Hör brudgummen säga: ”Hur kalla är filtarna?” Och
bruden svara: ”De skall värma upp dem.”
Till dig Fetis, sjunger vi nu denna lilla sång,
och till den lilla duvan, den vita, till Nastasja,
till vår Timofjevna också. Lyssna till oss,
lyssna Fetis, lyssna Pamfiljeviti, vi vill hedra dig med
denna sång.

Äktenskapsmäklaren och gästerna

Ligg inte så vid den branta flodbanken, sitt ner
Saveljoutjka. Förbered nu, i ett sommarhus, ett bröllop
för Fetis. Oj! Se hur en glad fest hålls i
bondgården, de fina gästerna sitter vid ett bord och
dricker vin och honung.
Och talar hela tiden. Vårt bröllop blev verkligen lyckat
och glatt. Nio sorters öl har den goda hustrun förberett.
Men det tionde är finast, det bästa av alla.
Vår Nastasja ger sig av för att bo långt borta i avlägset
land. Klokt skall hon leva där i stor lycka. Låt henne
vara undergiven och lydig. Hon som vet att vara lydig,
är alltid lycklig.

Gästerna

Buga nu hövligt för både gammal och ung.
För de yngsta jungfrurna måste ni buga extra lågt.

Den unge bondbojkens sång

En tjusig ung dandy, en dandy, gick längs gatan, längs
den breda gatan.
På huvudet bar han en fin pälsmössa för vintern.

Kvinnorna

Där i den gröna trädgården stod Fetis och betraktade märkena efter sin Nastasjas fötter, sin egen Nastasja.

Brudgummen

Min Nastasja går mycket fort och hennes nya lilla kappa är kantad med varmt mårdskind.

Gästerna

Hennes ögonbryn är svarta och vackra.

En av gästerna

Nu du gamle man, kom och drick ett litet glas vin.

De kvarvarande gästerna

Drick ett gott glas vin.

Skåla för det lyckliga nygifta paret!

Drick till deras hälsa!

För våra nygifta behöver många saker.

De vill ha ett litet hus som utökar deras hem, där skall de bygga ett eget bad.

Kom och ta ett bad, efteråt blir du varm.

Så började vårt nygifta par sina lyckliga dagar tillsammans.

Nu då! Drick till deras hälsa!

(Bruden och Brudgummen omfamnar varandra)

Drick och skåla för paret! Drick igen och igen och omfamna de båda.

Den berusade

Den här, den här, den är god, den här kostar t o m idag en rubel. Men om du trycker den i din hand mycket hårt, så kostar den det dubbla.

Jag bryr mig inte, jag bryr mig inte alls även om den kostar så mycket. Jag bryr mig inte.

Gästerna

Nu svämmas Volga över!

Jag hör någon vid grinden.

Flickorna

Och vid grinden hör jag någon ropa: ”O kära mor, min kära mor, vem ropar på mig?”

En gäst

Alla ni dumma flickor, berätta för mig vem det var som styrde sin trogna kärlek?

Min kära svärmor. Ni dumma flickor, berätta för mig vem det var som styrde sin trogna kärlek?

Den berusade

Jag bryr mig inte om att den kostar så mycket, även om den kostar fem rubel.

De som varmt brudsängen kommer ut. Fetis och Nastasja förs in till sängen och placeras i den. Därefter lämnas de ensamma och dörren stängs.

Bruden och Brudgummen

Härliga lilla säng som jag lägger mig i.

Vad kudden är mjuk där jag lägger mitt huvud.

Insvept i de mjuka, varma filtarna.

Kören

Betrakta vår Fetis där, Pamfiljevitj. Den lilla sparven bygger sitt första bo, och tar sig en partner att leva med. Fetis håller Nastasja och kysser henne, sin brud, Kysser henne och håller hennes lilla hand i sin hand. Håller hennes hand och trycker den mot sitt hjärta. Håller hennes hand och lägger den på sitt hjärta.

Brudgummen

Mitt kära hjärta, lilla hustru, min egen käraste skatt, min söta, min honung. Min käraste blomma och skatt, ljuvaste blomma, sötaste hustru.

Låt oss leva lyckliga så att alla avundas oss!

